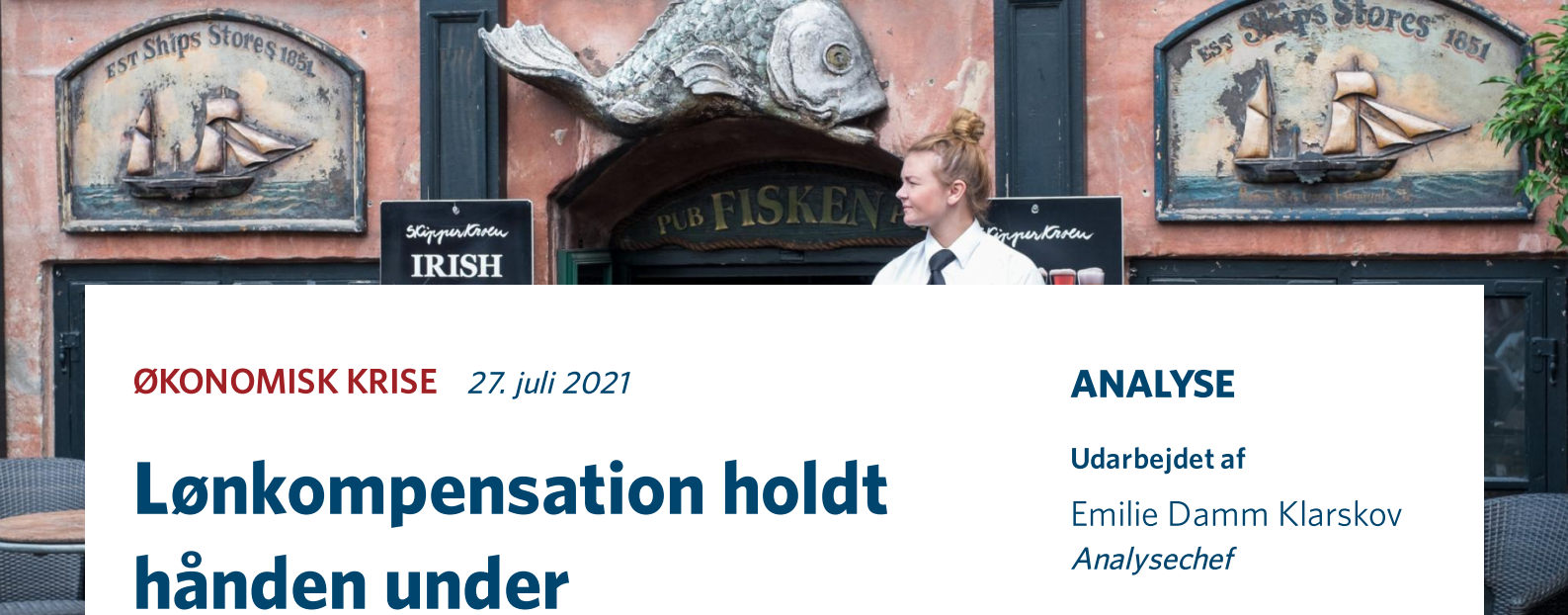

ØKONOMISK KRISE 27. juli 2021

ANALYSE

Udarbejdet af
Emilie Damm Klarskov
Analysechef

Lønkomensation holdt hånden under morgendagens faglærte

Da coronakrisen ramte Danmark var der ca. 240.000 studerende i beskæftigelse. I denne analyse undersøges det, hvordan krisen på arbejdsmarkedet ramte unge under uddannelse. Analysen viser, at lønkomensation især holdt hånden under faglærte i praktikforløb. Samtidig viser analysen, at mange studerende, som var ansat inden for hotel og restauration, kultur og fritid samt undervisning, mistede jobbet i andet kvartal 2020.

Kontakt

Analysechef

Emilie Damm Klarskov

📞 27 35 85 95

✉️ ead@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Coronakrisen reducerede beskæftigelsen blandt unge under uddannelse markant, men faldet ville formentlig have været endnu større uden muligheden for lønkompensation.
- Lønkompensationsordningen holdt hånden under mange lærlinge i praktikforløb, som derved blev fastholdt i deres uddannelse.
- Mange – især universitetsstuderende inden for de mere kreative fag og ansatte inden for hotel og restauration, kultur og fritid samt undervisning – mistede dog alligevel jobbet.

Forud for coronakrisen var der ca. 240.000 unge, som var under uddannelse og samtidig var beskæftigede på arbejdsmarkedet. Det dækker over både gymnasieelever med et fritidsjob, lærlinge i praktikforløb og studerende på videregående uddannelser med studiejob eller fritidsjobs. Da det danske arbejdsmarked blev ramt af coronakrisen, faldt beskæftigelsen i løbet af tre måneder med 80.000 personer, og ledigheden steg voldsomt. Samtidig var der næsten en kvart million lønmodtagere, der blev hjemsendt på lønkompensation. En ordning, hvor virksomheder kunne blive kompenseret for 90 pct. af den løn, deres hjemsendte medarbejdere modtog. Lønkomпенserede lønmodtagere indgår almindeligvis i beskæftigelsesstatistikken, men i denne analyse skelnes der mellem beskæftigede og lønkomпенserede.

Denne analyse undersøger, hvordan det gik de mange studerende på arbejdsmarkedet. Særligt for de studerende gælder det nemlig, at de ikke optræder i ledighedsstatistikken, når de mister deres job, eftersom de hverken er berettigede til kontanthjælp eller dagpenge, så længe de er under uddannelse. Derfor har denne analyse fokus på de unge studerende, som enten var omfattet af lønkomпенsation, eller som mistede jobbet uden at finde ny beskæftigelse ved siden af deres uddannelse.

Op mod 80.000 blandt unge under uddannelse med job var påvirket af coronakrisen

Blandt unge under 30, som var under uddannelse og i beskæftigelse op til coronakrisen, var ca. 180.000 fortsat i beskæftigelse uden at være berørt af lønkomпенsation eller ledighed i marts 2020. Dette tal faldt yderligere til under 160.000 i april og maj 2020. Altså et fald i beskæftigelsen på ca. 80.000 personer. Faldet i beskæftigelse skyldtes både, at nogle var på lønkomпенsation, og at nogen havde mistet deres job og var studerende uden beskæftigelse ved siden af. I løbet af sommeren steg gruppen af "øvrige"

desuden. Øvrige omfatter bl.a. de personer, der ikke længere var under uddannelse, men indgår i ledighedsstatistikken.

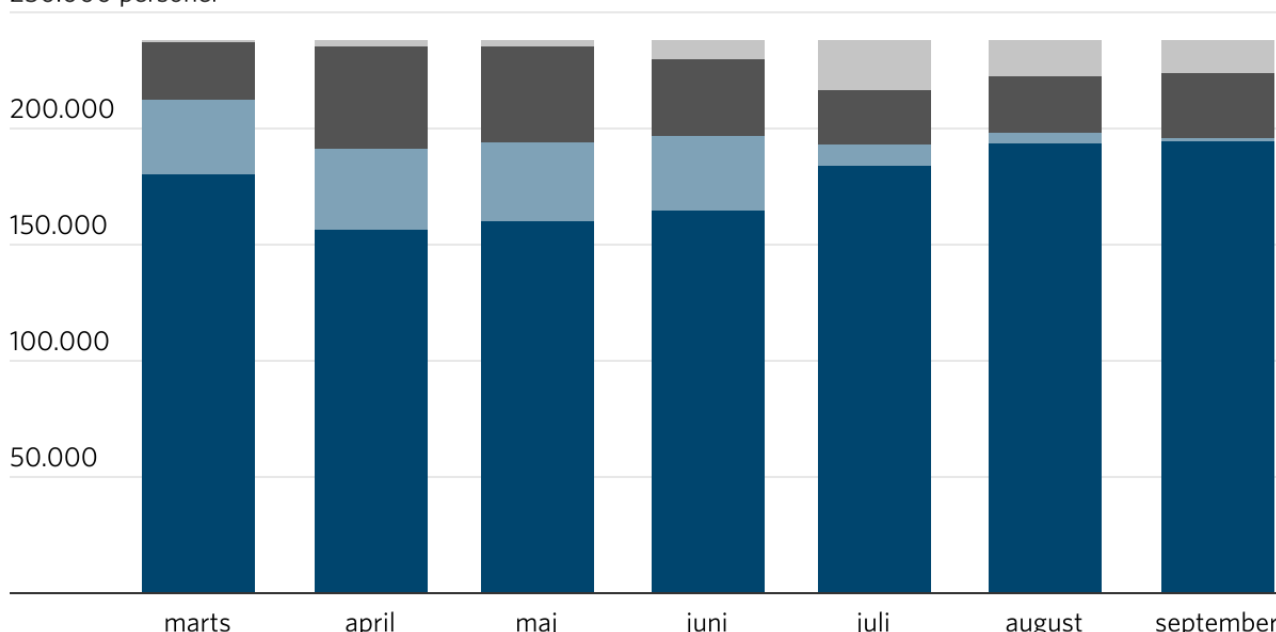
FIGUR

Mange studerende gik til lønkompensteret beskæftigelse efter coronakrisens første bølge

Figuren viser arbejdsmarkedsstatus for unge under uddannelse, som var i beskæftigelse forud for coronakrisen.

■ Fortsat beskæftigelse ■ Lønkomensation ■ Studerende uden beskæftigelse ■ Øvrig

250.000 personer

Anm.: Studerende er personer under ordinær uddannelse ekskl. studerende, som samtidig er i beskæftigelse.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Især personer på erhvervsuddannelser omfattet af lønkomensation

Tabel 1 viser, hvilke personer under uddannelse, der især var omfattet af lønkomensation i andet kvartal 2020. I kolonnen længst til højre fremgår det, hvor stor en andel af de lønkompenserede, der var på

lønkompensation som elever.

Top 20 igangværende uddannelser er domineret af erhvervsuddannelser inden for de områder af arbejdsmarkedet, der var hårdest ramt af nedlukningen i coronakrisens første bølge. Det gælder f.eks. frisørelever, hvor tre ud af fire var omfattet af lønkompensation, og elever på tjener- og gastronomuddannelser, hvor hhv. 71 og 63 pct. er omfattet af lønkompensation. Desuden brugte over halvdelen af unge beskæftigede under uddannelse som receptionister, tandklinikassistenter og kosmetiker lønkompensationsordningen. Langt størstedelen af de lønkompenserede var hjemsendt fra deres praktikplads.

Særligt for elever og praktikanter blev der i slutningen af marts 2020 indgået en ekstra aftale, som betød, at virksomheder, der stod over for at afskedige mindst 30 pct. af deres medarbejdere eller mindst 50 personer, havde mulighed for at få lønkompensation til deres lærlinge i de perioder. Virksomheden forpligtede sig samtidig til at opretholde uddannelsesansvaret og dermed ikke hjemsende lærlingene¹.

Når mange lærlinge modtog lønkompensation, tyder det dermed på, at virksomhederne har fortsat deres uddannelsesopgave under coronakrisens ellers svære kår, hvilket er godt nyt for fremtidens arbejdsmarked. Uden lønkompensation og ansvarlige virksomheder kunne konsekvensen af coronakrisen have været tusindvis af afbrudte praktikforløb med deraf følgende negative følger som f.eks. større frafald blandt elever på erhvervsuddannelserne.

TABEL 1

Top 20: Erhvervsuddannelser dominerer blandt uddannelser med de højeste andele personer omfattet af lønkompensation

Tabellen viser top 20 igangværende uddannelser med højeste andele personer omfattet af lønkompensation fra april til juni 2020.

		Andel på lønkompensation	Heraf andel på lønkompensation som elever
1	303020 Frisør	74%	92%
2	302040 Tjeneruddannelser	71%	94%
3	302035 Gastronomuddannelser	63%	93%
4	302045 Receptionister	61%	88%
5	301030 Tandklinikassistenter	57%	87%
6	303025 Kosmetikeruddannelser	54%	79%
7	304040 Andre strøm- og elektronikuddannelser	46%	84%
8	305020 Karosseriuddannelser	42%	93%
9	303010 Eventkoordinator	38%	55%
10	508945 Andre sundhedsfaglige uddannelser, MVU	37%	23%
11	503050 Designuddannelser, MVU	34%	0%
12	403830 Serviceøkonom mv., KVU	30%	0%
13	507520 Ernæring og sundhed, MVU	30%	0%
14	305570 Tekstil- og beklædningshåndværk	30%	38%
15	405850 Teknisk, produktion og produktudvikling, KVU	29%	0%
16	603955 Erhvervsøkonomi uden nærmere angivelse, BACH	29%	0%
17	403815 Administrationsøkonom mv., KVU	29%	0%
18	305565 Finmekaniker og urmager	28%	94%
19	503825 Handel og markedsføring mv., MVU	27%	0%
20	603545 Idræt, BACH	27%	0%

Anm.: Andele er beregnet som et gennemsnit over april, maj og juni 2020.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Mange studerende inden for hotel og restauration og kultur og fritid mistede jobbet

Ovenfor viste vi, at ca. 44.000 personer mistede jobbet og fortsatte deres uddannelse uden samtidig beskæftigelse i april 2020. I maj og juni faldt tallet til hhv. 41.000 og 33.000 personer. Til sammenligning lå niveauet i samme periode i 2019 på omkring 26.000 personer. Der er således også i gode tider studerende, som – enten frivilligt eller ufrivilligt – stopper med at være i beskæftigelse ved siden af deres uddannelse. Derfor kan alle mistede job ikke tilskrives coronakrisen. I den sidste del af analysen undersøges det, hvem der især mistede jobbet.

Det var især studerende med beskæftigelse inden for hotel og restaurationsbranchen, undervisning og kultur og fritid, som mistede jobbet uden at være omfattet af lønkomensation eller andet. Den høje andel inden for hotel og restauration og kultur og fritid kan i høj grad tilskrives de restriktioner på social aktivitet, som coronapandemien medførte. De mange, der mistede job inden for undervisning skyldes formentlig i nogen grad, at skoler og daginstitutioner var nedlukket i store dele af perioden og derfor ikke havde behov for tilkaldevikarer o. lign.

Top 10: Studerende ansat inden for hotel og restauration blev særligt hårdt ramt under coronakrisens første bølge

Tabellen viser andelen af studerende, som var i beskæftigelse forud for coronakrisen, men uden beskæftigelse og fortsat under uddannelse i perioden fra april til juni 2020. Branchen er opgjort februar 2020.

		Andel	Antal, der mistede jobbet
1	Tekstil- og læderindustri	30%	50
2	Hoteller og restauranter	28%	7.501
3	Undervisning	28%	4.977
4	Kultur og fritid	27%	2.969
5	Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	23%	2.618
6	Reklame og øvrig erhvervsservice	21%	617
7	Ejendomshandel og udlejning	19%	452
8	Sociale institutioner	18%	4.450
9	Andre serviceydelser mv.	17%	1.052
10	Træ- og papirindustri, trykkerier	16%	99

Anm.: Andele og antal er beregnet som et gennemsnit over april, maj og juni 2020. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

Tabel 3 viser de 20 uddannelser, hvor antalsmæssigt flest studerende mistede deres job, da coronakrisen ramte det danske arbejdsmarked. Blandt de uddannelser med flest studerende, der mistede jobbet, finder

man gymnasiale uddannelser og flere mellemlange videregående uddannelser såsom folkeskolelærer, pædagog og sygeplejersker.

Top 20: Mange på gymnasiale uddannelser og MVU'ere mistede jobbet under coronakrisens første bølge

Tabellen viser antallet af studerende, som var i beskæftigelse forud for coronakrisen, men uden for beskæftigelse og fortsat under uddannelse i perioden fra april til juni.

		Andel	Antal, der mistede jobbet
1	201010 Stx	24%	5.380
2	502015 Pædagog, MVU	21%	1.923
3	202030 Hhx 3-årig	19%	1.878
4	502020 Folkeskolelærer, MVU	26%	1.579
5	508935 Sygepleje og sundhedspleje, MVU	20%	1.451
6	201020 Hf	26%	1.226
7	603965 Erhvervsøkonomi, HA, BACH	14%	1.125
8	505815 Byggeri- og anlægsteknisk, MVU	25%	757
9	609050 Medicin, BACH	23%	727
10	508915 Ergo- og fysioterapeut, MVU	23%	710
11	202040 Htx	22%	710
12	505830 Maskinteknisk, MVU	31%	592
13	403825 Handels- og markedsføringsøkonom mv., KVU	19%	584
14	703960 Erhvervsøkonomi, cand.merc., LVU	10%	571
15	152040 Særlige ungdomsuddannelser	21%	570
16	503840 Socialrådgivning og -formidling mv., MVU	21%	568
17	709050 Medicin, LVU	19%	521
18	505820 Elektronik og it, teknisk, MVU	21%	378
19	603930 Jura, BACH	15%	377
20	403820 Finansøkonom mv., KVU	18%	352

Anm.: Andele og antal er beregnet som et gennemsnit over april, maj og juni 2020.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Analysens første figur viste, at antallet af personer uden for beskæftigelse faldt hen over sommeren 2020. Det tyder dermed på, at mange af de unge under uddannelse, som mistede jobbet under coronakrisens første bølge, kom tilbage på arbejdsmarkedet, da den samlede beskæftigelse igen begyndte at stige.

Metode

Analysen tager udgangspunkt i registerdata fra Danmarks Statistik og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Der er afgrænset til personer under 30 år, der var under ordinære uddannelse og i lønmodtagerbeskæftigelse i februar 2020 og ikke modtog nogen ydelser i ledighedsstatistikken. Det undersøges, hvorvidt disse lønmodtagere blev ramt af coronakrisen ved at undersøge, hvor mange der modtog lønkomensation og mistede deres beskæftigelse.

Ledighed er opgjort ud fra DREAM, mens lønkomensation er opgjort ud fra DST's register, LONKOMP. Begge dele lægges ned på måneder og kobles til lønmodtagerbeskæftigelsen, som er opgjort ud fra BFL. Igangværende uddannelse opgøres ud fra KOTRE. Oplysningen om hvorvidt lønkomensation gives som elev stammer fra lønkompenationsdata. Øvrige baggrundskarakteristika stammer fra befolkningsregistret, opgjort pr. 1. januar 2020.

1 Trepartsaftale om lønkomensation: Vilkår for lærlinge og elever (bm.dk)